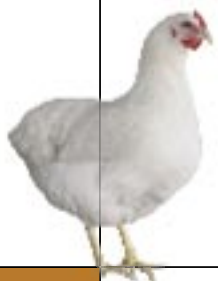

De Lankerenhof in Voorthuizen breidde vorig jaar uit met een nieuwe opfokstal en een nieuwe legstal. Stallen gebaseerd op de principes van het project 'Houden van Hennen', waarbij het draait om gelukkige dieren, tevreden burgers en trotse boeren. "Het is ons gelukt deze uitgangspunten naar de praktijk te vertalen."

Chris en Marjanne Borren houden van hennen en hun hennen houden van hen!

'Dier, consument en pluimveehouder staan bij ons centraal'

Op het bedrijf van Chris en Marjanne Borren neemt dierwelzijn een belangrijke positie in. Dat is ook de reden dat Chris in 2004 instapte in het project 'Houden van Hennen' van Wageningen UR. "Doel van dit project was houderijsystemen voor leghennen te ontwikkelen waarbij wordt uitgegaan van de wensen van de kip, de consument en de pluimveehouder. Pluimveehouders, wetenschappers en consumenten hebben hierover binnen Houden van Hennen gezamenlijk nagedacht," vertelt Borren.

Geïnspireerd door de uitgangspunten van Houden van Hennen ontwikkelden Chris en Marjanne een nieuw houderijsysteem. Hierbij werden ze ondersteund door specialisten van Wageningen UR. Het eindresultaat is De Lankerenhof. Een op de biologische leest geschoeid pluimveehouderijsysteem met een aaneengeschakelde opfokstal en legstal, die elk plaats bieden aan 6.000 dieren.

Gelukkige dieren

Binnen Houden van Hennen draait het allereerst om het geluk van de kip. Maar hoe maak je een kip gelukkig? Volgens Chris Borren door het dier in staat te stellen haar natuurlijk gedrag uit te oefenen. "Een kip is van nature een bosranddier, die overdag haar kostje bij elkaar scharrelt, 's nachts een rustplaats zoekt in de bomen en op haar gemak een ei legt. Wij bootsen deze situatie zo goed mogelijk na," vertelt de pluimveevouder.

Van jongs af aan scharrelen

Vanaf dag één leren de hennen scharrelen. Ze zijn dan gehuisvest in de opfokstal op kuikenpapier op de beun. Hier ligt een beetje zaagsel op en de pluimveehouder strooit

regelmatig een handje graan. "Zo worden de dieren actief en vervelen ze zich niet. Hierdoor zijn ze minder geneigd elkaar te pikken." Voor de zijwanden van de stallen heeft Borren gekozen voor lichtdoorlatend materiaal. In donkere periodes zorgen speciale daglichtlampen voor licht. "Daglicht is voor de hennen heel belangrijk. Het maakt de hennen actiever en socialer. Zo hebben ze minder stress en presteren ze beter."

Ruimte in overvloed

Natuurlijk gedrag vraagt ruimte, is de ervaring van Chris en Marjanne. En ruimte, dat hebben de Lankerenhof-hennen. In de opfok worden ze de eerste weken nog 'klein' gehuisvest op de beun. Daarna krijgen ze geleidelijk aan meer ruimte. Ze kunnen dan ook naast de beun scharrelen en ze krijgen de Wintergarten erbij. Op een leeftijd van acht weken kunnen ze naar buiten, de uitloop in. Als ze ongeveer 17 weken oud zijn, verhuizen de hennen naar de legstal. In vergelijking met traditionele scharrelbedrijven hebben de hennen van Borren binnen veel ruimte. "We hebben de stalinrichting omhoog gebouwd. Zo hebben de hennen het hele vloeroppervlak tot hun beschikking," wijst Chris. Op de vloer ligt een dikke laag turfstrooisel. Zogenaamde spinfeeders strooien hierin meerdere keren per dag graan. "Dit stimuleert de kippen actief op zoek te gaan naar voer," legt de pluimveehouder uit.

Verskillende functiegebieden

Een kip wil niet alleen kunnen scharrelen, maar ook op haar gemak kunnen eten, drinken, rusten en eieren leggen. Voor alle activiteiten biedt De Lankerenhof faciliteiten. Door de

stal staan voerpannen opgesteld en zijn drinkpunten aangelegd. Op zitstokken kunnen de hennen rusten, hoog boven de grond. “In de natuur rust de kip immers ook in de boom,” verklaart Chris. Bovenin de stal bevinden zich ook de legnesten. Hier kunnen de kippen op hun gemak eieren leggen. Overdag trekken de hennen erop uit, de uitloop in. Speciale beplanting zorgt hier voor beschutting.

Rekening houden met het milieu

Op milieugebied gaan Chris en Marjanne een stap verder dan andere (biologische) pluimveehouders. Zo hebben ze maatregelen genomen om ammoniak-uitstoot tegen te gaan. In de legstal wordt de mest onder de beun gedroogd op mestbanden. Hiervoor werkt Borren met een ingenieus warmte-terugwin-systeem. Warme lucht boven uit de stal wordt met een ventilator over de mestbanden geleid. “De biologische pluimveesector kent geen ammoniak-eisen. Maar de consument vindt dit wel belangrijk. Daarom doen we er alles aan om uitstoot tegen te gaan,” verklaart Chris. “Dit is ook goed voor het werkklimaat in de stal.”

Goede resultaten, tevreden boer

Een pluimveehouder is gebaat bij goede technische resultaten, in een goed werkklimaat, waarbij het lekker loopt. Hoe ervaart Chris dat bij zijn kippen? “Het is plezierig werken als je ziet dat de dieren goed in hun vel zitten,” vertelt hij. “Er is geen verenpikkerij, ook niet in periodes van ophokplicht. De ei-productie is goed, maar echt representatieve cijfers hebben we nog niet. Om te kijken of het systeem qua technische resultaten voordeel oplevert, moeten we eerst een koppel zelf opgefokte hennen aan de leg hebben. Het huidige koppel is elders opgefokt, maar maakt komende zomer plaats voor een koppel hennen uit de eigen opfokstal. Dan krijgen we pas echt een goed beeld van de resultaten. Tot nu toe zijn we echter heel tevreden over het systeem.” ■

Meer weten over De Lankerenhof en Houden van Hennen? Op de BioVakbeurs verzorgt Chris Borren een workshop waar hij uitgebreid ingaat op de uitgangspunten en de uitwerking van De Lankerenhof. De Lankerenhof is ook open voor bezoek. Kijk op www.lankerenhof.nl en www.houdenvanhennen.nl voor meer informatie.

De stalinrichting is omhoog gebouwd. Zo hebben de hennen meer scharrelruimte. Ze scharrelen in een dikke laag turfstrooisel, waarin regelmatig voer wordt gestrooid. Foto Communicatie Services WUR, juni 2007